

- Waarom heeft iedereen al van F gehoord?
- En waarover?
- Vóór F rationele mens = waarheid ~ mens =vrijheid
- Voorlopers v e 'vlek' in de mens:
 - 1 Plato in dialoog *Phaedrus*: ziel gevangen in lichaam
 - 2 Hume rede: slaaf van passies
 - 3 Kant er is een duistere zelf
 - 4 Gobineau l'animal méchant par excellence ± 1850 essay sur l'inégalité
 - 5 Breuer leraar F Wenen 1842-1925 Anna O ~1880-2:
 - 6 Charcot leraar F Parijs 1825-1893
 - 7 Leuret 1797-1851
 - 8
- <https://nairaquest.com/nl/topics/6809-jean-martin-charcot-biography-of-the-pioneer-of-hypnosis>
-
- <https://www.bing.com/images/search?view=detailV2&ccid=CK7g8TZu&id=5C9068B6B008411669E76DA8F3A7A10F9509857E&thid=OIP.CK7g8TZuwnbqMvzS5z7oAHaFS&mediurl=https%3a%2f%2fimages.fineartamerica.com%2fimages-medium-large-5%2fjean-martin-charcot-1825-1893-granger.jpg&cdnurl=https%3a%2f%2fth.bing.com%2fth%2fid%2fR.08aee0f1366ec276ea32f7334b9cfba0%3frik%3dfoUJIQ%252bhp%252fOobQ%26pid%3dImgRaw%26r%3d0&exph=643&expw=900&q=jean+martin+charcot+geschiedenis&simid=607996253586939171&FORM=IRPRST&ck=F995E0BABD39315A01585263CBA66D81&selectedIndex=29&ajaxhist=0&ajaxserp=0>
[Afbeelding les Charcot met studenten en vrouw in hypnose](#)
-
- m.a.w. onbevleete, rationele vrije geest, autonoom... nee dus ... onderbewustzijn, dus niets van ikke, ikke ikke, maar **gesitueerd** zijn:
- *maîtres du soupçon*:

1 Marx	economie	recht	1813-1883
2 Nietzsche	wil tot macht	filologie	1844-1900
3 Freud	onderbewuste	geneeskunde	1856-1939
- In kunsten:
 - 1 surrealisme Dali
 - 2 film Hitchcock Psycho 1960
 - Kubrick Eyes ... 1999
 - Woody Allen Sleeper 1973 citaat p.15 DM
 - 3 literatuur
 - 4
 - 5 Conclusie: F alom aanwezig! Steeds voor- en tegenstanders ...
 - 6

Context, leven , werk

- Wenen:

- 1 referentiekader theorieën
- 2 dekmantel luxe en verfijnde
- 3 harde maar verborgen realiteit: seksualiteit pijnlijk!
- 4 ja ... Strauss, koffiehuisen, feestend bruisend, hedonistisch
 ↔ moeite met Freud, soms brutaal verzet, onverschilligheid
- 5 <https://www.kunstkopie.nl/a/gause-wilhelm/court-ball-at-the-hofburg.html>
- 6 verlamdend formalisme aldus seksuele repressie á la Victor.preutsheid
- 7 collectieve neurose
- 8 dupe: ♀ o.m. in kleding, misstap ... syfilis ♂
- 9 onderdrukte *Eros* verdringing in kunst
- 10 Musil *De man zonder eigenschappen* 1930
- 11
- 12
- 13 Freud leven
- 14 Freiburg Wenen 1881 doctoraat geneeskunde 25jr
- 15 1890-1900 ontwikkeling psycho-analyse: radicaal, revolutionair
- 16 Psychoanalytische Verenigingen: Wenen v.a. 1902 en later internationaal 1910
- 17 spervuur kritiek: absoluut pervers, schaamteloos, schandelijk,
 onwetenschappelijk,
- 18 Interbellum: lof en afkeuring e.v. vele publicaties
- 19
- 20 Werken:
- 21 23 delen wet. en filo + enorme briefwisseling
- 22 F wil objectief en kritisch schrijven v.u. zijn liefde voor de waarheid: integer
 en v.u. >> belezenheid
- 23
- 24
- 25

-

- Quote:

- 1 *Diegene die zijn vijand geen pijn naar het hoofd slingerde, maar een scheldwoord, was de grondlegger van de beschaving.*
- 2 F in ... 1893; uit SK 08.06.2021
 - Ratio IK cortex
 - Emo psychobrein
 - Geweld ruggemerg reptielenbrein
 -

-

HYPNOSE

1750 Mesmer Franz cfr. Mozart in *Così fan tutte* A.3, sc. God, demonen

<https://www.naturalhypnosis.com/blog/history-of-hypnosis>

In dit part 1 lees je de geschiedenis van hoe Mesmer begon met zijn magnetische hypnose. Zowel hijzelf als veel artsen (nadien) gebruikten deze vorm van hypnose om

patiënten te ‘narcotiseren’. Veel kritiek hierop door de officiële geneeskunde die dat allemaal kwakzalverij benoemde gebaseerd op suggestie (m.a.w. geen wetenschap). Niettemin bleef deze vorm hypnose vaak beoefend in de praktijk totdat de uitvinding van ether als narcose middel (rond 1850) t.b.v. operaties werd geïntroduceerd.

<https://www.bing.com/videos/search?q=mozat+cosi+fan+tutte+a+1+scene+16&docid=607992667318615052&mid=2E44787FFBA0A3DEA31A2E44787FFBA0A3DEA31A&view=detail&FORM=VIRE> 1'22' 00

<https://www.bing.com/videos/search?q=youtube+mozart+cosi+fan+tutte&&view=detail&mid=A92ACD9BF3A46B0D6129A92ACD9BF3A46B0D6129&&FORM=VDRVRV>

	in Engels (en Italiaans)	1'25 e.v. 1'26	
1800	de Cuvilliers	introduceert naam hypnose	
1850	Duchenne		geest?
1870	Charcot		geest
1890	Freud	Otto Rank, Gustav Jung	onderbewustzijn
1920	“ breuk	“ “	

Aanname: (metapsychologie)

dus geen sprake van exacte natuurwetenschappen

- tussen neuronen en bewustzijn is er een psychisch apparaat
- d.i. bindt zich het Ich en het onderbewustzijn
- tussen die 2 is er een portale factor: een soort slot ...
- Ich haalt, verzamelt, stockeert alle bewustzijnsgebeurtenissen op, maar:
 - 1 een aantal nare herinneringen worden geparkeerd, verdrongen, graag vergeten
 - 2 andere (aangenamere) “ blijven makkelijker (graag, gewenst) oproepbaar
- dat onderbewustzijn ‘leeft en leert’ al lang en bepaalt onbewust het gedrag, spreken van het individu m.a.w. wil het Ich van verkeerde, slechte gewoontes af (roken, drinken, gulzigheid enz. enz.) dan zou dat slot even open moeten gaan waardoor het Ich kan overleggen met het onderbewuste om eens gezondmatig te veranderen
- dat gebeurt in een hypnose-sessie: de begeleider opent het slot, spreekt het onderbewustzijn aan dat het Ich van oude geleerde gewoontes af wil (die vaak spontaan en zonder slechte bedoelingen gegroeid zijn door foutjes-trauma's) ofte: het onderbewustzijn krijgt indringend, gelardeerd met argumenten, de weleer opgestapelde ongunstigheden weg te gooien op verzoek van het Ich cq. bewustzijn
-
- Verloop sessie van ± 15':
 1. hypnotiseur bereidt cliënt voor: enkele ontspanningsoefeningen, uitleg
 2. “ vraagt om ogen te sluiten, controle ademhaling vermindert
 3. met de boodschap:
 - gebruik je verbeelding
 - je lichaam en geest loslaten - duiding
 - laat de begeleider je onderbewustzijn vrij aanspreken
- regelmatig knipt de coach met de vingers; de laatste keer 5x gefaseerd en bij de laatste vingerknip is de sessie voorbij; evt. wordt er nabesproken of na een 0 tijdje een evaluatie formulier gemaild, waarbij vooral de inhoud belangrijk is: is de gewenste verandering bereikt, in hoeverre?

192 **3. Taal en subject**

- 1^e zin: zie p.117-123
- *meesters v h wantrouwen* (Marx,Nietzsche,Freud): zie p.127 =1^e scheuren blootgelegd v modern S-begrip n.a.v. externe, onderliggende determinanten (resp. economie, wil tot macht, onderbewuste ...);
- na 1950: Lacan en Derrida: niet te achterhalen of te beheersen, keihard constitutief.
- constitutieve (bepalende) dimensie S ~ constitutieve rol v d taal ~ Freud
- ontdekking taal → **linguistic turn** (paradigma wissel) → grondslagen ... filo

3.1. **Freuds psychoanalyse en ...**

hb. p.193-206

ontstaan psychoanalyse ... dank zij collega Breuer

- casus histerie Anna O. e.a. roepen heel wat vragen op m.b.t. hysterische patiënten (midden p.194: 1.Impact trauma? 2.Verband histerie en trauma? 3.Rol hypnose?)
- hypnose = bewijs dat trauma 'in' patiënt hoe er achter komen:
- Freud ↔ hypnose, aldus: andere methode: techniek v d vrije associatie: stukt soms, blijktbaar weerstand en wegdringen herinnering.
- 1^e consistente theorievorming symptomen hyst.neurose:
 - 1 oorsprong in conflictsituatie; Ersatz cq. substituut-bevrediging ~ symptoom = compromis (verband w door patiënt niet herkend!)
 - 2 idem dromen, lapsus, e.a.: latente nr manifeste droominhoud, alzo verdringing
- droomarbeid door transformatie van “ “ “
 - 1 verdichting je droomt van alles in één keer/moment. = verwarrend
 - 2 verschuiving verplaatsing wezenlijk naar bijzonder: ♀ → huis
 - 3 droomdag je droomt van de voorbije dag(en) ~ verdichting
- F ontdekt ook 'infantiele seksualiteit' → ± a d basis v hysterische neuroses
→ lust niet alleen 'geslachtsverkeer'; perversies (zie verder hb.p.201)

196 **Psychoanalyse als theorie v h S**

- ... dieptepsychologie: alleen uiteinden bekend:
- neuro..... psychische apparaatbewustzijnsacten
3 instanties: Es Ich Über-Ich
>>> psychisme: is onbewust
- Metapsychologie: v belang voor inzicht en wijsgerig invloedrijk
- doel psychoanalyse: werking onbewuste (psychisme) blootleggen
- in psychotherapie confrontatie spanning v h verleden → symptomen (behandelen??)

197 **Het Es en de driften**

- bij geboorte: oudste overgeërfd constitutioneel vast lichamenlijk
- ons oorspronkelijk zelf onbewust (dus kind ...)
- bundel driften t.b.v. bevrediging;
- 2 soorten driften:
 - 1 seksuele drift: opdr.1
 - ruimer dan 'seks' geseksualiseerd
 - niets ontziende (radicaal)
 - tot zeroreductie
 - houdt nergens rekening mee mens is niet eens egoïstisch! zie voetnoot 3

- zelfdestructief: te veel ...
- .. tot ter dood eros en thanatos (amor-t !)
- 2 zelfbehoudsdrift
 - even radicaal als 1 m.b.t. zelfbehoud als doel weliswaar
 -
- psych. leven heen-en-weer 1 en 2, maar niet tot het uiterste want
- 2 structurelementen”
 - 1^e primair lustprincipe niets ontziend
 - 2e realiteitsprincipe
 - toomt 1e in: moet rekening houden met 2e !
 - uitstelfunctie
 - bouwt tsstadia op om onbevredigdheid te verdragen
- latere F: anders ... eros en doodsdrijf resp. binding en ontbinding
- een ‘het’ ondanks mijzelf: inschrijvend in mijn bestaan én bedreigend mijn zelfbezit
-

199 Het Ik en het Boven-Ik

- gezien vorige: IK niet v.a. begin aanwezig opdr.2
- Es¹ o.i.v. buitenwereld → bemiddelende IK ertussen (= het zieleleven) ... bewust én voor- ... zich leidend dr >> lust vs << on-
- e.v. in dat IK een Boven-IK (w ± 3e macht) = Über-Ich, gevormd door interiorisatie van n + w v.u. ouders, opvoeding, onderwijs enz. deels voor-, deels onbewust (zie voetnoot) en aldus controle-instantie op Es en Ich;
- punten v overeenkomst omtrent representatie verleden:
 - 1 Es representatie v h verleden v h overgeërfde (die v h kind zelf dus)
 - 2 Über-Ich “ “ “ “ v d ouders e.a anderen en
 - 3 Ich = gedetermineerd door het zelf, toevalligheden en actuelen
-
- Ich = correct als voldaan w à eisen van 1 en 2 + realiteit– ofte: alle aanspraken weet te te verzoenen
- (best zware opdracht!) maar Ich beschikt over instrument verdringing: lukt wel maar soms symptomen: versprekingen, dromen, (neuroses, psychoses, depressies enz.)
-

201 De psychogenese² ... v h psychisme

- Maar wanneer ontstond/ontstaat Ich en Über-Ich? vroegste kid.jaren
- Waarom kan het kind deze genese niet ‘meemaken’?³
- In het ongedifferentieerde Ich-Es energie Eros = libido o.m. neutraliserend neg. driften
- infantiele seksualiteit (zie ook p.196) (100%) gericht op bevrediging lusten
→ patroon van ontwikkeling v seksuele functie
- fase:
 - 1 primaire narcisme alle energie in eigen IK, noodzakelijk wegens (a) en (b)
 - 2 objectlibido “ ook naar andere(n) “ i.v.m. objectliefde

¹ Het kind is in de 1^e jaren een haast volledig onderbewustzijn?? Er is dus weinig tot geen sprake van (voor)bewustzijn of enig besef van zijn/bestaan??

² Genesis: 1^e boek van de bijbel! Dus ontstaan, oorsprong;

³ Er is nog geen sprake van ‘besef’, zie voetnoot 3;

- overgang 1 nr 2 in 4 fasen:
 - 1 oraal erogene zone v mond: sabbelen (later roken!~sabbelen, zuigen)
 - 2 sad.-anaal agressie- en excretielusten; pijn (zien en doen) en
almachtsfunctie; (verzamelwoede en verspillinglust resp. ontlasting ophouden cq.
verstopping~constipatie en diarree ~laten lopen)
 - 3 fallisch genitaliën centraal in lustbeleving → eindpunt infantant.seksual.
- ontwikk. ♂: manueel, incestfantasieën, castratieangst
♀: wedijveren?, penisnijd, clitorale minderwaardghd
 - 4 genitaal bundeling libido in geslachtsdaad~puberteit
2 richtingen:
 - voortplanting
 - geliefde persoon
-
- vaak stoornissen → auto-erotiek blijft autonoom vs primaat geslachtsdaad
fixaties op organen (O), aldus: perversies zoals homosex., sm ...
-

203 Filosofische betekenis

- Hoe genese Ik begrijpen i.r.t. seksuele functie?
- sprakeloos kind ongeordend gedrift!
 maar liefde kanaliseert → de ander centraal ofte love w normaliseringsproces
 ↔ niet de geslachtsdaad/zelfbevrediging (pas op: ♂-en willen alleen maar dat!)
 t.g.v. Oedipusrelatie: ts moeder én kind met als basiskenmerken liefde:
 1. totaal en exclusief (1e liefde: maak je nooit meer mee!?) (♂ e.a. nakijken)
 2. gedoemd tot verbreking door vader⁴ vlgs. F
- verlies symbiose compenseren ~ het verlangen, het verlorene, het tekort ... ongelukkig bewustzijn (Lacan p.228)
- sowieso: incestverbod + exogamieverbod (mamexit) begin: cultuur → wet (begrenst)
- weg eenheidsrelatie op zoek nr h verlorene citaat Verhaeghe!! p.205↑
- nu IK constitueren een must, echter niet autonoom: eigen narcisme te idealistisch
gelibidonaliseerd ...: niet te realiseren in je omgeving ... aldus
- v.u. identificatie ... anderen → ik-ideaal verankerd in Über-Ich ofte Ich topje
ijsberg! ↔ Es!!
- Verlangen speelt hierbij een mede-complexe rol: belust op grenzen overschrijden:
verbod is aantrekkelijk en cultiveren↓ het↓ tekort ~ genot ↔ dierlkhd en drift,
maar toch: (stoïcijns)
- aldus herhaling: Ich (bewustzijn) topje ijsberg! ↔ Es!! onderwater ~ onbewust én
stuurt denken en handelen en aldus F'wantrouwen: S gedragen door wat principieel a
h S ontsnapt
- ofte mens niet autonoom ↔ krachten ... niet zelf beheersend
-

⁴ De Vader-figuur is bij Freud best intrigerend. Zo zijn goden, bv. God, Allah, Jahweh soms strenge Vaderfiguren. Maar dat kan eender welke 'man' zijn die een zeker – soms gewild – gezag of macht uitstraalt. Wat deze laatste betreft valt de denken aan dictators veel extreme leiders (van links of rechtse signatuur). Vele mensen blijven 'hangen' aan dergelijke vaderfiguren ~ leiders vs autonomie!

LACAN (L) (1901 – 1981)

3.3. Taal en subject I: hb. p.216 – 228

- scheuren – erupties in S: m.a.w. alteriteit: anders-heid, zie p.130 al.2;
cfr. alter-ego
- bij L: alteriteit maakt integraal deel uit v h S (dus ontsnapt er niet uit!) = S gespleten
- L radicaliseert F → >>> invloed

217 Hegel

- H-colleges Kojève v.u. dialectiek meester slaaf ... constitutie zelfbewustzijn ... zelfverwerkelijking ... S objectiviteit herkennen en weten ... noodzak.vrwr
-
- uitgspt: het abstracte zelfbewustzijn zz inhoud geven → H → 3 fasen:
 - 1 begeerte ... niet duurzaam
 - 2 via O dat ook zelf S is: (toeëigenigs)strijd ... eindigt ongelijk ... be-vrij-ding slaaf door arbeid tot zelfbwzn ... de heer p.218 (a) en (b)
 - 3 fig. algemeen bewustzijn: gemeen met alle S ... erkenning ... dr andere → L!
-

219 Freud 1856-1939

- L kent oeuvre F cfr. thesis: ... retour à Fr ... vooral op psychose
- spiegelstadium zie p.224 al.2: zich spiegel-herkennen in andere is imaginair, vervreemdend ... mislukt *Je est un autre* duaal ... nr → paradigma p.224 al.3
-

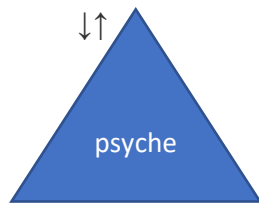
- 1925 Freud
- 1933 Kojève
- 1949 structuralisme
- 1953 ontwikkeling triade →↓

Freud ↓

psychisch apparaat p.197

Über-Ich

↓↑

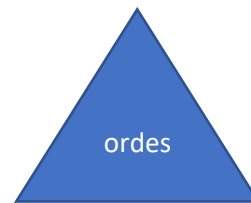

Es ↔ Ich
↓
dynamisch

Lacan ↓

ordes van denken/handelen

l'imaginaire

le réel ↔ le symbolique
↓
leidend

Ich en Über-Ich proberen Es te beheersen
drie ordes:

symbolisch hiërarchisch t.o.v. réel en imag.

- De *imaginaire* orde:
 - BEELD pd.: spiegelstadium (en eenheid ♀)
 - andere – gelijke
 - (illusoire) identificatie: is absoluut: IK = zz-beeld → vervreemding (verstikkende)
 - Duaal: Ik is de ander, de ander is Ik
 - spiegelstadium ↔ voordien le corps morcelé (verbrokkeld: geen eenheid én vervreemdend) en nu voor de 1e keer: constitueert eigen identiteit
 - maar imaginair imago (want beeld, niet werkelijk) → fictief maar toch absoluut
 - inauthentieke bestaanswijze (en-soi) de wereld van begeerte en fantasie
- De *symbolische* orde:
 - WOORD ~ orde v d taal ~ betekenaars pd.: oedipale gebeuren
 - Identificatie met betekenaar (naam) andere - andere
 - de wereld zoals ze in de taal verschijnt, met alle conceptuele afbakeningen die woorden mogelijk maken.
 - toelichting oedipaal: dus verbod v d vader, ziet af van imaginaire eenheid met moeder maar wel/en dus uitbouw eigen individualiteit ofte: kind schrijft zich in wetten, ge- en verboden, regels o.m. incestverbod en eenheid in onderscheid m.a.w. authentieke bestaanswijze (pour-soi)
- De *reële* orde:
 - WERKELIJKE pd.: ...
 - niet-beeld, niet-woord, niet-taal: valt dus buiten 1^e en 2^e orde! Dus respectievelijk niet-symboliseerbaar en niet-uitspreekbaar; van mij dus mijn trauma, mijn dood enz. = singulier

- de objectieve buitenwereld, begrepen als onmiddellijk geheel. Deze orde is voor het subject altijd ongrijpbaar.

-
- 228 Voor Hegel zoekt het ongelukkig bewustzijn naar zijn identiteit, dus die zoekt nog, slaagt er niet in slaagt en daarom ongelukkig; L gaat verder: er is alleen maar een ongelukkig bewustzijn (en zo Dirk De Wachter: je mag best een beetje ongelukkig zijn!)
- ook relevante uitspraken, zie p.223:
 - 1 Het onbewuste is het discours/de vertelling van de Ander
 - 2 Het onbewuste is gestructureerd als een taal

Neurose:

- fixatie van een gebeurtenis van vroeger
-
-

Niet iedere fixatie leidt tot neurose
trauma

Is godsdienst een dwangneurose?

Individuele dwangneurose gaat terug op seksualiteit

Syll.p.33

Hysterie:

- niet rationeel gedrag
- verlies van zelfbeheersing
- overdreven – tot theatraal toe - vertoon van emo, woedeaanvallen
- lichamenlijk: krampen, opwinding, schreeuwen, verlammingen, zichtverlies

<http://www.geschiedenisbeleven.nl/hysteria-voor-een-orgasme-ging-je-naar-de-dokter/>